Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare, Târgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescu în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVI.

„Gazeta“ ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Têrgulu Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 16. Braşovŭ, Vinerĭ, 22 Ianuarie (3 Februarie) 1893.

Braşovŭ, 21 Ianuarie v.

In cele din urmă pare că s'ar fi cuminţitŭ şi tînĕrulŭ cabinetŭ alŭ d-lui Weckerle. De când a ajunsŭ la putere, multŭ a mai bătutŭ elŭ calea mândului, multe încercărĭ a făcutŭ şi pe multe căi a probatŭ, bietulŭ de elŭ, sĕ-şĭ câştige dragostea şi încrederea „naţiunei“, de care simte atâta lipsă pentru a-şĭ întări posiţia sa sdruncinată şi oscilătóre, — dér tóte înzadarŭ.

Abia acum pare că i-ar fi venitŭ şi lui mintea la capŭ, pentru ca sĕ védă şi sĕ înţelégă, că nu cu pactărĭ, nu cu diplomaţiă, nu pe căi cinstite şi de omeniă póte astădĭ unŭ guvernŭ unguerescŭ sĕ dobândéscă încrederea „naţiunei“. *Góna* şi *ciomagulŭ*: Fericitŭ de celŭ ce scie sĕ viseze aceste arme cu curagiulŭ de călĕu în contra Nemaghiarilorŭ, căcĭ acela a dobânditŭ unŭ titlu sigurŭ şi ne'ndoiosŭ la graţia „naţiunei.“

Inţelegeţĭ acum motivele, de carĭ a fostŭ condusŭ guvernulŭ d-lui Weckerle când a datŭ cătră municipii draconica ordinaţiune pentru confiscarea „*Memorandului*“ şi a „*Replicei*?“ Sciţĭ acum pentru ce cere elŭ întrevenirea procurorului supremŭ din Cluşiu în causa „naţionaliştilorŭ valahĭ?“...

Se şoptesce în pressa unguréscă din Pesta, că guvernulŭ tocmai în dilele acestea şi-ar fi încercatŭ pentru ultima óră norocul, de-a atrage pe şefulŭ partidei apponyiste în partea sa, de-a mijloci o fusiune a ambelorŭ partide şi pe calea acésta a-şĭ forma o majoritate puternică şi durabilă, care sĕ-i asigure mănţinerea la putere. Incercarea însĕ a rĕmasŭ fără resultatŭ. Lui Apponyi 'i s'a pusŭ condiţia nerevocabilă, că décă voesce sĕ între în guvernŭ, trebue neapĕratŭ sĕ renunţe la atitudinea sa faţă cu cestiunea militară, de óre-ce „în punctulŭ acesta, Maiestatea Sa e neîndu-plecabilŭ şi nu e dispusŭ a face nicĭ o concesiune“. Asemenea condiţiă însĕ, contele Apponyi nu putea primi, de óre-ce prin acésta şi-ar fi renegatŭ principiile, şi-ar fi renegatŭ activitatea sa de până acum şi s'ar fi discreditatŭ cu desĕvêrşire înaintea ómenilorŭ sĕi.

Astfelŭ încercarea acésta a guvernului de a-şĭ întări partida prin fusionare cu Apponyiştii, nu numai că a rĕmasŭ fără succesŭ, dér a produsŭ chiar resultate contrare: a esacerbatŭ spiritele, a paralisatŭ aprópe cu totulŭ apropiarea, ce se făcuse înainte între guvernŭ şi Apponyiştĭ, şi a măritŭ părete despărţitorŭ între aceştia şi aceia.

In urma acésta, Apponyi a şi începutŭ sĕ se pregătéscă de rĕsboiu. Lunia trecută elŭ a convocatŭ pe aderenţii sĕi din capitală la o conferenţă, cu scopulŭ de-a lua mĕsurĭ pentru a se întări şi organisa. In acéstă conferenţă, contele Apponyi a accentuatŭ în modŭ demonstrativŭ, că elŭ aderéză la atitudinea oposiţiei, ba în şedinţa dela 29 Ianuarie a dietei, elŭ a declaratŭ cu tótă hotărîrea, că în esenţă raporturile dintre elŭ şi cei dela guvernŭ nu s'au schimbatŭ întru nimicŭ şi că partida lui rĕmâne întru tóte pe lângă programulŭ de mai 'nainte.

Lucru firescŭ, că în faţa acestorŭ constelaţiunĭ rĕsboinice şi desperate, cabinetulŭ d-lui Weckerle e avisatŭ mai multŭ ca totdéuna la popularitatea şi sprijinulŭ „naţiunei“.

Şi prin ce óre ar puté elŭ sĕ-şĭ asigure popularitatea şi sprijinulŭ „naţiunei“, décă nu printr'o strajnică gónă în contra Nemaghiarilorŭ şi mai alesŭ în contra Românilorŭ, asupra cărora se revarsă îndeosebĭ urgia acestei „naţiunĭ?“ Când s'a pomenitŭ vre-odată, ca partidele maghiare sĕ fiă mai solidare, mai însufleţite şi mai pĕtrunse de foculŭ sacru alŭ „patriotismului“, ca atuncĭ, când e vorba de prigonirea unui poporŭ nemaghiarŭ?

Tisza, prin cunoscutele lui vênătorĭ după „sobolĭ“, a cuceritŭ tóte inimile soţilorŭ sĕi de rassă şi, învêrtindŭ cu străjnicia biciulŭ lui de focŭ asupra Nemaghiarilorŭ, a pututŭ sĕ se mănţină la cârma statului timpŭ de 14 anĭ. Pentru ce déră sĕ nu recurgă şi Weckerle la acestŭ biciu, care este unŭ mijlocŭ sigurŭ pentru de-a cuceri inimele „naţiunei“ şi a se mănţiné la cârma ţĕrei?

Repetămŭ: décă cabinetulŭ Weckerle vré sĕ-şĭ întăréscă posiţiunea sa şi sĕ rĕmână cu orĭ ce preţŭ la saculŭ cu grăunţele, n'are decâtŭ sĕ se facă călăulŭ popórelorŭ nemaghiare de sub stăpânirea sa, — şi atuncĭ sigurŭ a dobânditŭ încrederea „naţiunei.“ In direcţiunea acésta, „conciliantulŭ“ ministru de interne Hieronymi a întreprinsŭ unŭ pasŭ strălucitŭ, când—de odată cu desnĕdĕjduirea în fusionare — a luatŭ condeiulŭ în mână pentru de-a da ucazulŭ în cestiunea urmăririi „Memorandului“, a „Replicei“ şi a „agitatorilorŭ naţionaliştĭ.“

Confiscarea Memorandului şi a Replicei. Ministrulŭ de interne, Carol *Hieronymi*, vré cu orĭ ce preţŭ, sĕ nu rĕmână mai pe josŭ decâtŭ înaintaşii sĕi în ceea ce privesce persecuţiile şi urmăririle contra Românilorŭ. O telegramă din Budapesta, cu datulŭ de 1 Februarie, aduce scirea, că d-lŭ ministru de interne a datŭ ordinŭ severŭ tuturorŭ municipiilorŭ, sĕ **confisce** broşurile rĕspândite, carĭ tractéză cestiunea română, adecă **Memorandulŭ şi Replica**, ér despre resultatŭ sĕ încunosciinţeze pe procuratura supremă din Cluşiu. Despre acéstă monstruositate politică maghiară ne pronunţămŭ la altŭ locŭ alŭ foii nóstre.

Autonomia catolică unguréscă

şi

Biserica română gr.-unită.

IV.

Declaraţiunea deputaţilorŭ diecesei gr. cat. române a Oradiei mari, subşternută prin d-lŭ **Iustinŭ Popfiu** *Congresului catolicŭ din Pesta, în şedinţa dela 3 Novembre 1870*, tradusă după textulŭ maghiarŭ este următórea:

Escelentissime D le Principe-Primate! *Onorată Adunare!* Când o parte a Românilorŭ din Transilvania, Banatulŭ Timişanŭ şi din părţile Ungariei dincolo de Tisa, în anulŭ 1697, luna lui Faurŭ, în adunarea lorŭ numĕrósă, ţinută în Alba-Carolina, sub archi-episcopulŭ lorŭ Teofilŭ, au primitŭ uniunea cu biserica apusénă, ei au determinatŭ precisŭ în conclusulŭ, carele a conţinutŭ condiţiunile uniunei, că numai în primirea celorŭ patru puncte dogmatice se unescŭ cu S. biserică de Roma, ér cu privire la ritulŭ, organismulŭ internŭ şi disciplina bisericei lorŭ orientale, s'au declaratŭ a-le păstra şi susţiné neatinse; acestŭ simţŭ alŭ lorŭ este esprimatŭ în conclusulŭ uniunei cu următórele cuvinte: „Ita tamen, ne per hanc unionem aliquo modo ritus aut disciplina ecclesiae graecae sensim mutaretur et latinae ecclesiae substitueretur. In judiciis vero ecclesiasticis non secundum jus canonicum latinae ecclesiae, sed secundum graecae ecclesiae canones et disciplinam procedatur; éră punctulŭ prim alŭ conclusului, respective alŭ pactului uniunei s'a statoritŭ în următórele cuvinte: „Primo: sacram unionem continentia quatuor puncta (dogmatica) perpetuo et irremissibiliter ecclesia valachica observet et teneat, ad plura autem nullo sub praetextu adigatur.“

In acéstă formă şi în acestŭ inţelesŭ s'a sancţionatŭ pactulŭ de uniune alŭ Românilorŭ prin diplomele regescĭ, emanate în 14 Aprilie 1698 şi 16 Faurŭ 1699. Consolidarea acestui actŭ religiosŭ faţă cu posiţiunea patriei şi cu împregiurările politice de pe atuncĭ, s'a consideratŭ de o mare momentuositate, de unde a re-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

DIPLOMAŢIĂ.

de Eduard Schult.

(Urmare şi fine.)

Principele Talleyrand şi contele Couronel ocupară la masă locurile de onóre în apropierea stăpânilorŭ casei. Lady Seymour făcea onorurile la masă. După ce ea s'a sculatŭ dela masă şi lăsândŭ pe óspeţĭ singurĭ, Couronel, urmândŭ îndrumărei lui Talleyrand, dete unŭ cursŭ nehotărîtŭ conversaţiunei sale cu lordulŭ Seymour, prin o întorsătură abilă. Elŭ veni în vorbă despre arta poetică, o temă, în care întrà cu plăcere lordulŭ, care voia sĕ strălucéscă ca cunoscĕtorŭ în ale literaturei.

„Nu credĭ. Milord“ observà Couronel, după ce lordulŭ Seymour întrà de bună voiă în tema, „că talentulŭ poeticŭ şi talentulŭ pentru o carieră practică în fondŭ suntŭ nedespărţite şi în faptă nicĭ odată nu suntŭ întrunite?“

„Scusă, d-le conte“, dise lordulŭ Seymour, „acésta însĕ nu o aşĭ susţine. Nu lipsescŭ esemple din timpurile vechĭ şi nouă, că ómenii au creatŭ poesii vrednice de cetitŭ, şi că poeţĭ escelenţĭ au fostŭ bărbaţĭ harnicĭ în cariera rĕsboinică, diplomatică, scientifică séu industrială.“

„Ah, mylord“, dise Talleyrand, care părea, că se alătură, numai ca din întêmplare şi totuşĭ cu mare interesŭ, la părerea lui Seymour „trebue sĕ ţĭ dau dreptate faţă de părerea contelui Couronel. Se vede, că D-ta, mylord, vorbescĭ ca cunoscĕtorŭ. Chiar mie, omŭ prosaicŭ, mi-se póte întêmpla, ca cu tóte ocupaţiunile mele multiple, sĕ simtŭ odată necesitatea, că nu numai sĕ mĕ iau după fantasii, ci şi sĕ le punŭ şi pe hârtiă.“

„Poesii dela principele Talleyrand!“ dise lordulŭ Seymour, care voia sĕ-i spună óspelui sĕu şi lucrurĭ plăcute şi afară de aceea era şi plinŭ de curiositate. „Voescĭ sĕ ne împărtăşescĭ şi nouĕ din acele, iubite principe?“

Oaspeţii erau plinĭ de atenţiune. „Ah. principele face poesii— “ „O poesiă de principele Talleyrand trebue sĕ fiă fórte interesantă.“ „Serenissime vĕ rogŭ“— astfelŭ de espresiunĭ rĕsunau în jurulŭ mesei.

Talleyrand zîmbi fericitŭ şi sfiiciosŭ.

„Décă nu m'aşĭ teme“ observà elŭ, cu o sfială neobicĭnuită la dênsulŭ „sĕ pregătescŭ o amară decepţiune óspeţilorŭ, şi cu deosebire unui cunoscĕtorŭ ca d-ta, mylord, atuncĭ v'aşĭ presenta o poesiă diplomatică, pe care am făcut'o acum de curêndŭ; o am de-asupra în camera mea.“

„Iubite principe, trebue sĕ ni-o aducĭ! Nicĭ o împotrivire!“ esclamà lordulŭ Seymour.

Talleyrand se ridicà. „Ei bine, d lorŭ, vĕ împlinescŭ dorinţa. Dér am o rugare. Nu cetescŭ tocmai bine; îmĭ permiţĭ mylord bunulŭ nostru ospătarŭ, a te ruga sĕ cetescĭ cu vocea d-tale sonoră miculŭ meu jocŭ de fantasiă?“

„Cu plăcere“ dise lordulŭ.

Pe când Talleyrand mergea spre camera sa, lordulŭ Seymour porunci unui servitorŭ sĕ aşede în sala de mâncare o masă deosebitŭ luminată şi lângă ea unŭ scaunŭ Óspeţii îşĭ întórseră astfelŭ scaunele, ca sĕ pótă privi comodŭ loculŭ cetitorului. Talleyrand intră érăşĭ, predete lordului Seymour unŭ manuscriptŭ şi se puse pe unŭ scaunŭ. Lordulŭ Seymour se puse la masa cea mică, desfăcu manuscriptulŭ şi ceti: „Corespondenţa secretă a ambasadorului principe Talleyrand cu contele Armin, ministru regescŭ prusianŭ de esterne.“

Mai departe nu putŭ ceti. Pelidŭ şi mutŭ se lăsà pe scaunŭ.

Oaspeţii erau uimiţĭ.

„De ce nu cetescĭ mai departe, mylord?“ îlŭ întrebă Talleyrand.

Lordulŭ se ridică şi dise, părăsindŭ odaia: „Principe, scii sĕ-ţĭ rĕsbunĭ.“

Talleyrand îşĭ luà manuscriptulŭ; elŭ şi Couronel se complimentară înaintea óspeţilorŭ, se recomandară şi dómnei Seymour, deórece cu lordulŭ nu mai putură vorbi, apoi plecară la Londra.

Lordulŭ Seymour, făcŭ lucrulŭ celŭ mai bunŭ, ce'lŭ putŭ face sub asemenea

sultatŭ, că archiepiscopulŭ Atanasiu, următorulŭ lui Teofilŭ, conchiămândŭ o adunare de Românĭ mai numĕrósă, ca cea antecedentă, desbătŭ cu fruntaşii bisericescĭ şi lumescĭ adunaţĭ pactulŭ uniunei de nou, după a cărui încheiare apoi, episcopulŭ Atanasiu, voindŭ a lumina pe credincioşĭ despre noua stare a lucrurilorŭ, a-i linişti despre posiţiunea ocupată şi a i întări în noua lorŭ religiune, scrise în pastoralulŭ sĕu din 1700, adresatŭ către credincioşii sĕi următórele: „*Quatuor puncta teneamus, ad plura autem nullo sub praetextu obligemur; semper integrum nobis sit servare ritum et disciplinam sanctae orientalis graecae esclesiae, et secundum illius leges, canones, consuetudines ac sanctiones in lege, disciplina et juribus dirigere nos ipsos*".

Biserica Românilorŭ, trecuţĭ astfelŭ în sînulŭ bisericei universale catolice, determinându şĭ în modulŭ arătatŭ posiţiunea sa specială şi diferită de a surorei sale biserice latine prin ritŭ, dreptŭ canonicŭ, disciplină, datine şi organisaţiune internă, este învederatŭ, că prin acésta a voitŭ a da espresiune individualităţii şi autonomiei sale proprii şi independente; e învederatŭ mai departe, că prin numirea „valachica ecclesia", 'i s'a recunoscutŭ individualitatea naţională bisericéscă.

De aci a urmatŭ, că deşi nou formata biserică română gr. cat. s'a pusŭ atuncĭ sub inspecţiunea supremă a archi-episcopului de Strigoniu, deja papa Gregoriu XVI, în înţelesulŭ mai josŭ citândŭ a pontificelui Piu IX „pro omnibus graeco catolico rituiadictis in austriaco imperio commorantibus peculiarem ejusmodi gr.-ritus hierarchiam molitus est instituere", etc. Acéstă ideiă salutară a ajunsŭ la maturitate şi s'a incarnatŭ la Românii gr. cat. în anii quinquagenarĭ prin bula s.-lui părinte Piu IX d-to 26 Novembre (sexto calend. Decembris) 1853, publicată în 22 Faurŭ 1854, prin carea s'a fundatŭ şi s'a instituitŭ metropolia română gr. cat. şi în carea se dice anume:

„Quod perficere ipse (Gregorius XVI) nequivit ob difficultates et rerum et temporum, id nos, benejuvante Domino, aliqua ex parte exsequi constituimus, propriam erigendo pro Romanis în Transilvania ecclesiasticam graeci ritus provinciam, quae constet tum e dicecesi magnovaradinensi, a strigoniensi archiepiscopatu subtracta, tum ex duabus novis per nos erectis dioecesibus, lugosiensi scilicet în Banatu temesiensi, et armenopolitana în Transilvania, cujus ecclesiasticae provinciae metropoliticam sedem în ecclesia fogarasiensi figere decrevimus".

In întemeiarea acestei provincie bisericescĭ gr. cat. române, principele-primate de fericită memoriă, eminenţa sa Joane Scitovszky, şi a căştigatŭ merite nemoritóre, căcĭ în înţelesulŭ următórelorŭ cuvinte ale numitei bulle papale: „exhibita nobis a venerabili etiam fratre nostro archiepiscopo strigoniensi libera quoad haec metropolitici juris resignatione", a renunciatŭ la drepturile sale asupra metropoliei gr cat. de Alba-Iulia.

Éra posiţiunea de dreptŭ publicŭ a metropoliei gr. cat. române faţa cu primatulŭ strigonianŭ, se vede lamuritŭ din cuvintele desŭ menţiunatei bulle papale, relativă la diecesele de Făgăraşiu şi de Oradea-Mare, prin carĭ, cu privire a nume la diecesa primă, se enunţă următórele: „Ad majorem omnipotentis Dei gloriam, catholicae religionis incrementum, nec non spiritualem romanorum consolationem et commodum, motu proprio, certa scientia ac matura deliberatione, nostra deque apostolicae potestatis plenitudine, dioecesim Fogarasiensem în Transilvania, quae iam inde a sua institutione metropolitico juri archiepiscopi strigoniensis ad haec usque tempora obnoxia fuit, ab eodem jure et subjectione, ejusdem metropolitani antistitis accedente consensu praemisso, auctoritate apostolica, eximimus et dissolvimus ita, ut ipsius dioecesis antistites, ecclesiae, oppida, etc., etc., utriusque sexus personae, cujuscunque gradus et ordinis, a pristina, cui antea suberant, metropolitae strigoniensis jurisdictione et quavis alia potestate et praerogativa jurisdictionali in perpetuum pariter exemptae sint et liberatae". Eră specialminte cu privire la diecesa oradană gr. cat., representată de presinte prin subscrişii, în bulla papală prin carea se fundă metropolia nóstră gr. cat. de Alba Iulia, se află următórele cuvinte: „insuper magnovaradinensem dioecesim .... ab eadem jurisdictione (adecă: strigoniensi) et potestate, de metropolitae ipsius libero consensu et resignatione, in perpetuum ea ratione distrahimus et avellimus, etc".

Şi, după tóte acestea, autonomia naţională şi bisericéscă a metropoliei gr. cat. române de Alba-Iulia se statoresce prin menţionata bullă în următorulŭ modŭ: „Quae cum ita sint, tum magnovaradinensis et fogarasiensis, tum duarum per nos erectarum, lugosiensis nimirum et armenopolitanae, dioecesium territoria, una cum ibi existentibus civitatibus, oppidis, pagis, aliisque accesoriis, in eclesiasticam provinciam graeco catholicam unitam linguae romanae atque adeo unam archiepiscopalem metropoliticam sedem fogarasiensem Romanorum graeci ritus catholici uniti, eadem apostolica auctoritatea, perpetuo quoque erigimus et instituimus".

D-lŭ Catargiu la Viena.

Diarulŭ „Times" din Londra publică următórea scire importantă:

Ni-se anunţă din Bucurescĭ, că este probabilŭ, că d-lŭ *Catargiu*, preşedintele consiliului de miniştri românŭ, care la reîntórcerea sa dela Sigmaringen a avutŭ o întrevedere cu *împĕratulŭ Austriei*, a esplicatŭ acestuia intenţiunile guvernului românŭ, care doresce *o ameliorare a sórtei Românilorŭ din Transilvania, cu deosebire în ce privesce instrucţiunea publică şi legile electorale.* O asemenea cerere nu póte fi făcută în modŭ oficialŭ, dér se speră, că în consideraţiunea relaţiilorŭ amicabile ale Austro-Ungariei cu România, Maghiarii nu vorŭ mai persista într'o *politică, ce este de natură a-le înstrăina cu totulŭ naţiunea română.*

CRONICA POLITICA.

— 21 Ianuarie.

In decursulŭ şedinţei din 30 Ianuarie a parlamentului austriacŭ, ţinù contele Taaffe o conferenţă cu conducĕtorii celorŭ trei marĭ partide, carĭ vorŭ forma maioritatea, adecă cu Dr. *Plener*, cav. de *Iaworski* şi contele *Hohenwart*, în care le împărtăşi resultatulŭ consiliului ministerialŭ din diua trecută ţinutŭ sub preşedinţa M. Sale. Inainte de acéstă conferenţă avù contele Taaffe o convorbire cu vice-preşedintele camerei deputaţilorŭ Chlumecky. Considerândŭ, că cabinetulŭ persistă, că clubulŭ lui Hohenwarth sĕ fiă primitŭ în întregulŭ sĕu în noua maioritate tripodă şi în sensulŭ acesta s'a schimbatŭ şi programulŭ. probabilŭ, că în curêndŭ se vorŭ reîncepe pertractările şi se va ţînti a se ajunge la unŭ *modus vivendi*. Asupra acestui *modus* contele Taaffe mai întâiu se va înţelege separat cu fiăcare conducĕtorŭ de partidŭ şi apoi cu toţĭ trei la unŭ locŭ. Desbaterile bugetare cu tóte aceste se vorŭ continua chiar şi atuncĭ, când pertractările nu vorŭ duce la resultatulŭ doritŭ, bugetulŭ va fi resolvatŭ. Se dice, că pertractările cu stânga germană se vorŭ începe în dilele aceste. Publicaţiunea programului se va face ceva mai târdiu.

*

După cum se asigură, **mesagiulŭ** de deschidere alŭ **parlamentului englesŭ**, va constata, că între Britania mare şi tóte puterile esistă raporturĭ amicale. Elŭ va anunţa, că bilulŭ *home rule* pentru Irlanda vă fi primulŭ proiectŭ de lege în noua sesiune. Discursulŭ tronului va anunţa apoi şi alte proiecte de legĭ asupra scurtărei periódei legislative, asupra revisuirei listelorŭ electorale, asupra scăderei duratei domiciliare pentru capabilitatea de alegere, apoi mai multe proiecte la cestiunea muncitorilorŭ, pregătirĭ pentru separarea bisericei de statŭ în Scoţia şi Wales precum şi asupra administraţiei locale. Mesagiulŭ va cuprinde şi declaraţiunea, că trupele trimise în Egiptŭ nu însémnă o schimbare în politica faţă de Egiptŭ.

*

O telegramă din Berlinŭ aduce scirea, că în cercurile politice de-acolo a făcutŭ mare sensaţiă nisce **vorbirĭ politice**, ţinute de trei generalĭ germanĭ, **despre rĕsboiu**. Toţĭ trei generalii s'au esprimatŭ, că pe orizonulŭ politicŭ se arată norĭ ameninţătorĭ. *Skopp*, salutândŭ pe impĕratulŭ, ca pe principele păcei, dise: „Decă împĕratulŭ, ia sabia în mâna sa, atuncĭ elŭ n'o va ascunde în técă, pănă când nu liberéză patria de celŭ din urmă duşmanŭ, sĕu pănă când înfrântŭ dimpreună cu poporulŭ sĕu nu va zăcé la pământŭ. *Rĕsboiulŭ se apropie*; dea Dumnedeu ca elŭ sĕ afle naţiunea germană grupată în jurulŭ principilorŭ sĕi. Sĕ privimŭ déră la împĕratulŭ, care a înţelesŭ seriositatea timpului şi care prin representanţii sĕi a provocatŭ poporulŭ sĕ se îngrijască de marea pregătire". Foile liberale germane din Berlin, luândŭ notiţă despre aceste vorbirĭ publică totŭodată şi ultimulŭ discursŭ alŭ lui Caprivi din care transpiră unŭ spiritŭ mai conciliantŭ.

SCIRILE DILEI.

— 21 Ianuarie.

Procurorŭ „valahisatorŭ." (Eloláhositó ügyész). Sub acestŭ titlu publică foile din Budapesta (Pesti Napló nr. 30 din 1893) scirea, că la procuratura regéscă din Biserica-albă s'au aflatŭ, că 18 pădĭtorĭ de arestanţĭ nu sciu unguresce. Lobmayer, marele descendentŭ alŭ lui Tuhutum şi ca Ungurŭ nou, totodată procurorŭ supremŭ-substitutŭ la curtea de apelŭ din Segedinŭ, a datŭ în urmarea acestui faptŭ de romanisare (?) ordinaţiunea, ca de pădĭtorĭ la arestanţĭ numai cei ce sciu unguresce sĕ se aplice. Unŭ representantŭ alŭ statului, chiămatŭ a apĕra drepturile cetăţenilorŭ în statŭ — nu e iertatŭ sĕ dea o ordinaţiune atâtŭ de nedréptă şi călcătóre de lege positivă. Apoi nu-i mirare décă procurorii subalternĭ vĕdŭ în totŭ ce nu e maghiarŭ, agitaţiune. Nu cumva îi va veni in minte d-lui Lobmayer cu zelulŭ sĕu de a opri romanisarea — ca visitândŭ aresturile şi aflandŭ că arestanţii nu sciu unguresce sĕ i trimtă acasă şi sĕ-i eschidă de la beneficiulŭ de a romanisa aresturile regescĭ ungurescĭ? Trist e décă cei ce stapânescŭ acéstă amărîtă ţéră au ajunsŭ aşa de departe, încâtŭ şi la bieţii servitorĭ pandurĭ, pădĭtorĭ de arestanţĭ, încă invidiéză acea bucată amară de pâne — dice „Luminătorulŭ".

—x—

Mincinosŭ şi obraznicŭ. In numĕrulŭ 279 din 1892 alŭ fóiei nóstre, amŭ publicatŭ, la rubrica „Scirile dilei" sub titlulŭ „Argus?" o notiţă, în care amŭ rectificatŭ nesce aserţiunĭ rĕutăcióse ale unui „foileton stŭ" alŭ „Unirei" din Blaşiu susţinute cu intenţiă de a învrăjbi societatea de-acolo. Amŭ cerutŭ atuncĭ dela „Argus" sĕ se declare. După o tăcere de-o lună de dile „Argus" se şi „declară" în Nr. 4 alŭ „Unirei" din a. c. In „declaraţia" sa însĕ „Argus" cade din nou în pĕcatulŭ, ce cu dreptŭ cuvêntŭ póte sĕ i lŭ impute orĭ ce omŭ cu mintea şi inima la locŭ, în pĕcatulŭ — minciunei. „Argus" susţine „morţişŭ", că în „Gazeta Transilvaniei" Nr. 149 din 1892 s'a publicatŭ „o scrisóre" în care se vorbesce despre pudratulŭ şi fumatulŭ damelorŭ în genere, dér fiindcă „scrisórea" e datată din Blaşiu, urméză după logica scrintită a lui „Argus", că femeile, despre carĭ se vorbesce în acea „scrisóre" nu potŭ sĕ fiă decâtŭ damele din Blaşiu. In faţa acestei obraznicii, ne vedemŭ din nou siliţĭ a constata, că în „Gazeta Transilvaniei" nu s'a publicatŭ nicĭ o corespondenţă, nicĭ o „scrisóre", nicĭ unŭ foiletonŭ, in care s'ar dice că „*damele* **din Blaşiu** sĕ pudréză pré tare şi fuméză". Provocamŭ dér din nou pe năzdrăvanulŭ „Argus" sĕ ne arate acelŭ Nr. din „Gazeta Transilvaniei" în care se vorbesce **expres** despre pudratulŭ şi fumatulŭ *damelorŭ din Blaşiu* şi sĕ nu umble ca procurorii ungurescĭ, a căuta printre şire argumente prin carĭ sĕ-şĭ acopere micimea lui sufletéscă, neadevĕrulŭ şi impertinenţa falselorŭ sale aserţiunĭ. Până când „Argus" nu va fi în stare sĕ ne dovedéscă acésta, nu putemŭ sĕ-lŭ considerămŭ decâtŭ ca pe unŭ mincinosŭ şi obraznicŭ, care, o repeţimŭ, cu intenţiă umblă sĕ învrajbéscă societatea din Blaşiu. La celelalte murdării ale lui „Argus" din Nr. 4 alŭ „Unirei" ţinemŭ de subdemnitatea nóstră a reflecta. In acelaşĭ timpŭ însĕ nu putemŭ sĕ nu ne esprimămŭ compatimirea nóstră faţă de persóna d-lui redactorŭ responsabilŭ alŭ foii din „Piscul Têrnavelorŭ", că se lasă a fi sedusŭ sĕ publice lucrurĭ atâtŭ de próste în monitorulŭ „adevĕrului", lucrurĭ carĭ nicĭ decâtŭ nu potŭ sĕ contribuéscă la „reputaţia" atâtŭ de multŭ bucinată a „Unirei".

—x—

Convenţii comerciale cu România. In 19 Ianuarie s'au schimbatŭ ratificările pentru convenţiunea comercială între Italia şi România între d-lŭ Bolatti, prim-secretarŭ şi însărcinatŭ de afacerĭ alŭ Italiei, şi d-lŭ Al. Lahovari, ministru de esterne. Totŭ atuncĭ s'au schimbatŭ între d-lŭ Hartinge, însărcinatulŭ de afacerĭ alŭ Marei Britanie şi d-lŭ Al Lahovari, ministrulŭ de esterne, ratificările convenţiunei între România şi Englitera. Ambele aceste convenţiunĭ intră în vigóre pe diua de mâne.

—x—

Mĕsurĭ in contra colerei. Cetimŭ în „Timpulŭ": In urma unei înţelegerĭ între puterĭ se va ţiné în curêndŭ, probabilŭ la Dresda, o conferinţă internaţională relativă la cestiile carantinare şi la mĕsurile, carĭ ar trebui sĕ fiă luate în casulŭ reapariţiunei colerei la primăvéră.

—x—

Clericarismulŭ in Spania. Din Barcelona se telegrafiéză următórele: Unŭ meetingŭ de studenţĭ liberalĭ a blamatŭ greutăţile opuse la deschiderea unei capele protestante la Madridŭ. Mai mulţĭ ultramontanĭ au venitŭ sĕ facă sgomotŭ, în urmă s'a iscatŭ şi o cértă. Poliţia a disolvatŭ întrunirea şi a făcutŭ mai multe arestărĭ.

—x—

Vulcanĭ în erupţiune. Se vestesce din New York: Nisce telegrame din Padernal Beak vestescŭ erupţiunile unorŭ vulcanĭ din cantonulŭ de Rio la Riba şi în Noulŭ Mexic. Unulŭ din aceştĭ vulcanĭ era credutŭ stinsŭ dela 1821. In luna Decemvre, trecută, s'a vĕdutŭ isbucnindŭ în vêrfulŭ muntelui fumŭ şi lavă, apoi lava a începutŭ a curge, rĕspândindu se pe o radă de două milurĭ. Cutremure de pământŭ s'au simţitŭ la Cordoba, Orizaba şi în Mexic. Din vulcanulŭ dela Orizaba se audŭ uruiturĭ surde. Esistă temerĭ de o erupţiune şi aci. In fiă care nópte cerulŭ e iluminatŭ de scânteile, carĭ iesŭ din gura vulcanului.

—x—

împrejurărĭ; elŭ povesti óspeţilorŭ încă presenţĭ încercarea de corupţiune faţă de Bertiu şi tóte urmările, cu cea mai mare sinceritate. „Da, d-lorŭ", încheià elŭ „principele Talleyrand m'a trasŭ pe sfóră. Tocmai acum am primitŭ prin unŭ curierŭ specialŭ o scrisóre dela dênsulŭ, pe care voescŭ sĕ v'o cetescŭ; étă-o:

„Mylord! D-ta, ca amicŭ alŭ meu, trebue sĕ fii celŭ dintâiu, care sĕ afli, că căsĕtoria regelui Leopold alŭ Belgiei cu principesa nóstră s'a sĕvîrşitŭ în Lunia trecută! Şi aceea vĕ va interesa, că şefulŭ cancelariei Bertiu s'a căsĕtoritŭ. Elŭ crede, că i-s'a deschisŭ unŭ isvorŭ de câştigŭ lateralŭ pe cale diplomatică

Alŭ D-tale

Talleyrand."

„Mângăie-te mylord", dise suspinândŭ ambasadorulŭ austriacŭ principele Eszterhazy; „că ai fostŭ trasŭ pe sfóră de Talleyrand; acésta li-se întêmplă şi celorŭ mai bunĭ cursorĭ ai diplomaţiei."

Ucu Paolo.

Balŭ militarŭ. Sergenţii majorĭ şi cei de unŭ rangŭ cu dênşii din garnisóna din locŭ, vorŭ da unŭ balŭ în 8 Februarie n. c. în sala hotelului Centralŭ Nr. 1. Inceputulŭ la 8 óre séra.

—x—

Mortalitatea în Braşovŭ. Din 22 până în 28 Ianuarie au muritŭ aicĭ 13 persóne şi adecă: 1 de tifusŭ, 1 de tuberculosă, 1 de aprindere de plămânĭ şi 10 de alte bóle. Prin urmare se vine pe 1000 locuitorĭ calculatŭ pe anŭ: 20 6.

O afacere Panama în Italia.

Afacerea, căreia la începutŭ diarele italiane îi deseră numele *il Panamino*, amenință a lua proporţiile unei întregĭ Panama.... Nicĭ d. Giolitti, care la începutulŭ acestei afacerĭ declarase cu indignare, că până va fi elŭ prim-ministru, nu va permite sĕ se reediteze o afacere Panama în Italia, — nicĭ d. Giolitti nu mai e acum atâtŭ de intransigentŭ, ci consimte a rĕspunde la întrebărĭ şi interpelărĭ asupra afacerei Băncilorŭ.

E vorba şi aci, ca şi în Francia, de ómenĭ influenţĭ amestecaţĭ în afacerea Băncilorŭ. Se dice, că d. Taulongo, arestatulŭ directorŭ alŭ Băncei romane, ar poseda şi elŭ o listă analógă cu cea faimósă a acelorŭ 104 deputaţĭ francesĭ. Lista d-lui Taulongo, căreia i-a datŭ numele de „Cartea de aurŭ", se dice, că ar fi depus'o într'unŭ locŭ sigurŭ, la Vatican.

Acéstă „Carte de aurŭ" ar coprinde numĕróse scrisorĭ iscălite de miniştri şi alţĭ ómenĭ influenţĭ, carĭ l-au invitatŭ séu i au recomandatŭ sĕ facă unele operaţii, carĭ au fostŭ punctulŭ de mânecare alŭ încurcăturilorŭ în carĭ a ajunsŭ pe urmă Banca.

Pe urma acestorŭ recomandaţii portofoliulŭ Băncii a strînsŭ unŭ întregŭ stocŭ de trate semnate de ómenĭ politicĭ şi diarişti, toţĭ mai multŭ séu mai puţinŭ solvabilĭ. Porniţĭ odată pe acestŭ povêrnişŭ, administratorii au începutŭ a delapida pe socotéla lorŭ şi, puţinŭ câte puţinŭ, rĕulŭ a devenitŭ ireparabilŭ. Se mai asigură apoi, că la ultimele alegerĭ, Banca romană a contribuitŭ multŭ la cheltuelile de propagandă şi publicitate în favorulŭ candidaturilorŭ oficiale...

In privinţa punerei ilegale în circulaţiă a unei sume enorme de bilete de bancă, tótă lumea pare a fi de acordŭ a imputa celŭ puţinŭ o óre care neglĭgenţă de controlŭ guvernului. Cifra legală a circulaţiei Băncei romane e de 75 milióne, şi acéstă sumă a fostŭ întrecută cu celŭ puţinŭ 60 de milióne. Pentru a se masca acestŭ escedentŭ de circulaţiă se întrebuinţa unŭ sistemŭ ingeniosŭ, care consta în a face, pe de o parte, vĕrsăminte fictive în conturĭ curente şi, de altă parte, a deschide credite unorŭ ómenĭ de paie carĭ represintau pe administratorĭ. Guvernatorulŭ, d. Taulongo casierulŭ d. Lazzaroni, astădĭ arestaţĭ, şi prinţulŭ Torlonia, censorŭ aveau astfelŭ conturĭ corente în numele lorŭ propriŭ, ceea ce deja e mai multŭ decâtŭ anormalŭ, căcĭ aceste conturĭ corente aveau sĕ fiă controlate totŭ de cei în profitulŭ cărora erau deschise!

Conivenţa în care Banca romană era cu Banca din Neapoli, — unde, după cum se scie, casierulŭ Cucciniello lăsase unŭ golŭ de 2 jum. milióne, — acéstă conivenţă formeză una din părţile cele mai ciudate ale acestei afacerĭ nenorocite. Era adecă obiceiulŭ a se masca golurile din o Bancă séu alta prin procedeurĭ de bună vecinătate. Când se vestea o inspecţiă la Banca din Neapol, casierulŭ se împrumuta de la mână la mână la Banca romană cu cele câte-va milióne de carĭ avea nevoie şi pe carĭ se grăbea sĕ le înapoeze îndată ce se termina inspecţia; şi totŭ aşa, când se anunţa o inspecţiă la Banca romană, banca din Neapol îi întorcea serviciulŭ.

Când, după cererea de anchetă parlamentară a d lui Colajanni, s'a ordonatŭ o inspecţiă simultană în tóte băncile de emisiune, casierulŭ din Neapol a credutŭ mai prudentŭ s'o ştérgă la sănĕtósa; a fostŭ prinsŭ însĕ. Discuţia moţiunilorŭ de anchetă parlamentară în tóte aceste afacerĭ s'a amânatŭ pe trei lunĭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans."

Blaşiu, 29 Ian. n. 1893.

St. D-le Redactorŭ! Cine a urmăritŭ cu atenţiune corespondenţele apărute în foiletonulŭ „Unirii" Nr. 50—52 din an. tr. şi Nr. 4 din a. c., datate din Blaşiu şi subscrise de „Argus", acela de sigurŭ va fi observatŭ, ceea ce am observatŭ şi eu, că ade ă Argus vorbesce numai din tóle, vorbesce despre câte verdĭ — uscate, nu e obiectivŭ nicĭ de cum şi în totŭ modulŭ voesce a se afişa de criticulŭ Blaşiului, şi încă — după cum cugetă d sa, — de criticŭ de frunte, care e chiămatŭ a da lecţiunĭ publicului românŭ din Blaşiu; care e chiămatŭ a batjocuri şi a lua în zeflemea damele şi alte persóne, carĭ nu aparţinŭ clicei Argusiane.

Dér sĕ revinŭ asupra celorŭ scrise de „Argus."

In nr. 50 din an. tr. alŭ „Unirei", „Argus" atacă în modŭ bruscŭ purtarea damelorŭ din Blaşiu cu ocasiunea primei serate literare arangiată în favorulŭ reuniunei femeilorŭ. I a rĕspunsŭ o anumită damă: „Maria", totŭ în „Unirea" nr. 51, dovedindu i până la evidenţă, că „Argus" n'a avutŭ dreptulŭ, n'a avutŭ nicĭ o basă de a ataca în astfelŭ de modŭ impertinentŭ damele din Blaşiu.

„Argus" însĕ, nevoindŭ a rĕmâné datorŭ „Mariei", îi rĕspunde totŭ în foiţa „Unirei" nr. 52 din an. tr., unde dice: „Dér eu nicĭ n'am criticatŭ publiculŭ dela serata din 3 Decemvre. N'am disŭ nicĭ aceea, că dómnele din Blaşiu se pudréză prea tare şi că fuméză în publicŭ, după cum cetisemŭ — pare-mi-se astă primăvéră — în „Gazeta Transilvaniei" într'o corespondenţă din Blaşiu, subscrisă totŭ de o „Maria".

Dér sĕ vedemŭ, ce a scrisŭ „Maria? şi cum a înţelesŭ „Argus" cele scrise?

„Maria" a scrisŭ, în foiţa „Gazetei Transilvaniei" nr. 149 din an. tr. despre: „Frumseţa artificială."

In acestŭ foiletonŭ „Maria" nicĭ-decâtŭ nu vorbesce despre anumite dame, din *anumitŭ locŭ*; ci a scrisŭ despre *dame în generalŭ*. „Maria" a descrisŭ numai aceea, ce a observatŭ în generalŭ, ca defectŭ la dame.

Eu am cetitŭ şi recetitŭ numita foiţă a „Gazetei Transilvaniei", unde a scrisŭ „Maria", cu ochĭ póte mai agerĭ decâtŭ ai lui „Argus", dér nu cu intenţiunea lui de a aplica cele scrise de „Maria" numai şi numai la damele din Blaşiu; nicĭ n'am folositŭ acea falsă exegetică de a esplica înţelesulŭ cuvintelorŭ, a dicerilorŭ şi fraselorŭ altfelŭ, decum a voitŭ a le înţelege autóra, şi cum trebue sĕ le înţelégă orĭ ce omŭ cu minte sănĕtósă. Dicŭ, nu cu intenţiunea de a suci şi resuci înţelesulŭ, ci cu intenţiunea, ce trebue sĕ o aibă orĭ ce omŭ, care iubesce adevĕrulŭ, adecă cu intenţiunea: de a arĕta, că ceea ce a scrisŭ „Maria" *nu s'a scrisŭ cu considerare la referinţele locale*, ci s'a scrisŭ în generalŭ.

Astfelŭ înţelegŭ eu scrisórea „Mariei", şi credŭ, că aşa o pricepe orĭ şi cine, care judecă obiectivŭ şi seriosŭ.

Dér sĕ vedemŭ cum înţelege „Argus" — foiletonulŭ „Mariei" despre „Frumseţia artificială?" Elŭ încă a cetitŭ acéstă foiţă, dér orĭ nu a înţeles'o orĭ cu intenţiune a înţeles'o rĕu, numai ca sĕ o pótă esplica după gustulŭ d-sale.

Că a înţeles'o rĕu, sĕ vede din rĕspunsulŭ, ce i-lŭ dă „Gazetei" în foiţa „Unirii" Nr. 4 din a. c. Anume „Argus", după ce îndrugă câte verdĭ — uscate, dice: „Insĕ ar putea dice cineva: In cuvintele Mariei, la carĭ te ai provocatŭ, nu se face amintire despre damele din Blaşiu, ci se vorbesce despre femei în generalitate. — Rĕspundŭ: Şi asta e adevĕratŭ — in câtva". (De ce numai încâtva? Căcĭ numai acésta e adevĕratŭ şi vorba *încâtva* nu mai are locŭ aicĭ. Orĭ dóră s'a pusŭ pentru-că aşa i vine mai bine la socotéla lui „Argus"; căcĭ numai punêndŭ cuvêntulŭ „încâtva" puté sĕ dea în damele din Blaşiu. Ce marĭ servicii facŭ câte odată unele cuvinte nevinovate — Cor.) „Dér întrebŭ eu, pe cine a putatŭ avea „Maria" din Blaşiu în primulŭ locŭ în vedere, când a disŭ: „Cu unŭ felŭ de uimire şi compătimire *privescŭ* feţele sulemenite scl., decă nu pe damele din Blaşiu, pe carĭ în tóte dilele póte şi are ocasiune sĕ le privéscă? Oare nu este unŭ adevĕrŭ psichologicŭ, că omulŭ sĕ îndémnă la lucru prin împrejurările din afară, între carĭ petrece?" etc.

Forte greşesce „Argus", când subliniéză verbulŭ *privescŭ*, si apoi basându-se pe acésta, — căcĭ ce altŭ sensŭ póte avea sublinarea? — deduce: că „Maria" a înţelesŭ numai şi numai damele din Blaşiu. „Maria" a folositŭ fórte logicŭ presentulŭ verbului *privescŭ*, deórece acestŭ verbŭ folositŭ în timpulŭ presentŭ arată, că privirea aceea póte fi orĭ şi unde, şi orĭ şi când, nu e restrînsă numai la cerculŭ damelorŭ din Blaşiu şi la unŭ anumitŭ timpŭ. Arată privivirea la unŭ lucru, care totdéuna şi pretutindenea s'a întêmplatŭ, se întêmplă şi se va întêmpla şi în viitorŭ. Şi apoi e sciutŭ — de cine e sciutŭ — că atuncĭ când unulŭ şi acelaşĭ lucru se repetéză, se efeptuiesce în conitŭ în timpŭ şi spaţiu, acelŭ lucru totdéuna e presentŭ pentru omenime; grăindŭ decĭ despre acelŭ lucru folosimŭ totdéuna presentulŭ verbului, ca pe unulŭ, care arată continuitatea lucrărei. Spre esemplu: „C'unŭ felŭ de uimire *privescŭ* frumseţea naturei etc. Că unŭ felŭ de întristare *privescŭ* sórtea omului supusă morţii" etc. Fiind-că *frumuseţea naturei*, precum şi *mórtea*: au fostŭ, suntŭ şi vorŭ fi totdéuna, până când va esista universulŭ şi ómenii întrênsulŭ. Étă pentru ce a folositŭ „Maria" *fórte bine şi fórte logicŭ* presentulŭ verbului privescŭ. „Argus" însĕ a steclit'o rĕu cu acésta; arată, că nu-şĭ înţelege limba.

(Va urma).

ULTIME SCIRĬ.

Colonia, 1 Februarie. Se anunţă din Petersburg diarului „Kölnische Ztg", că în cercurile bine informate de acolo se consideră ca adevĕrată scirea despre retragerea ambasadorului rusŭ din Parisŭ, br. *Mohrenheim*. Retragerea lui însĕ se va întêmpla mai târdiu, pentru ca sĕ se evite orĭ ce aparenţe, carĭ arŭ arĕta, că ea stă în legătură cu scandalulŭ Panama.

Petersburg, 1 Februarie. Ministrulŭ sêrbescŭ de culte, a cerut dela comisiunea ruséscă pentru învĕţământul public, carĭ profesorĭ sĕ propună limba rusécă în şcólele sêrbescĭ. Numita comisiune a şi delegatŭ 12 profesorĭ ruşĭ, carĭ în scurtŭ timpŭ vorŭ fi chiămaţĭ în Sêrbia, unde deja studiarea limbei rusescĭ s'a făcutŭ obligătóre pentru elevii tuturorŭ şcólelorŭ.

Viena, 1 Februarie. Ierĭ s'a ţinutŭ o conferenţă, între ministrulŭ-preşedinte conte *Taaffe*, şi d-nii *Plener*, ér mai târdiu între conducĕtorii stângei germane în presenţa contelui *Kuenburg*. Totŭ în timpulŭ acela au conferitŭ miniştrii *Falkenhayn* şi *Schönborn* cu contele *Hohenwart* şi *Deym*. Formarea maiorităţii trebue a se privi ca zădărnicită.

Literatură.

A apărutŭ:

Almanach de la Libre Parole 1893. Parisŭ. Preţulŭ unui esemplarŭ 50 centime. Acestŭ almanach conţine mai multe ilustraţiunĭ între carĭ: Eduard Drumont şi marchisulŭ de Morés, valoroşĭ şefĭ ai partidului anti semitŭ din Francia. Partea politică-literară: Procesulŭ lui Drumont şi alŭ marchisului Morès. Une forêt juine, etc. etc.

*

Vinderea lui Isusŭ, tragediă în 4 acte, (scrisă în versurĭ) de *S. P. Simonŭ*, preotŭ în Şomfalĕu, (p. u. Beszteroze). Formatŭ 8° de 60 pag. Preţulŭ 35 crucerĭ.

NECROLOG. **Demetriu Ciorogariu** din Pecica-română, a rĕposatŭ la 17(29) Ianuarie c. în anulŭ alŭ 80-lea alŭ vieţei şi alŭ 57-lea alŭ căsĕtoriei. Ilŭ jălesce întrista-i soţiă Maria n. Bontilovicĭ cu doi fii şi două fiice ale sale, ginerĭ, noră şi numĕroşĭ nepoţĭ. — Fiă i ţĕrêna uşóră!

DIVERSE.

Unŭ nou felŭ de duelŭ. Lângă Sarnia (America de Nordŭ) în una din sĕptămânile trecute, s'a întêmplatŭ unŭ straniu duelŭ între doi tinerĭ, anume Maru Carter şi Jerry Alkins. Motvulŭ certei a fostŭ, ca în tot dauna, o frumósă domnişóră. Carter şi Alkins iubeau amêndoi pe acéstă fată şi ea, neşciindŭ pe care sĕ alégă, dintre cei doi rivalĭ, aceştia convenirĕ a se bate în duelŭ şi aleseră, ca armă biciulŭ. Pe terenŭ cei doi combatanţĭ se desbrăcară de haine până ce rĕmaseră în pielea gólă, apoi începură a 'şĭ da unulŭ altuia loviturĭ puternice de biciŭ. Duelulŭ a ţinutŭ fără întrerupere unŭ césŭ şi jumătate. Ambii duelanţĭ sfîrşiră prin a fi rupţĭ de obosélă cu partea corpului lividă şi sângerândă, fără ca vre-unulŭ din ei sĕ se declare învinsŭ. Nu se şcie acum căruia din cei doi duelanţi va suride disputata fată.

Mortŭ arsŭ pe rugŭ. Se scrie din Londra, că dr. Wiliam Price, mortŭ la Llautrissant, lângă Cardiff 'şĭ exprimase dorinţa de a fi incineratŭ. In condiţiunĭ, în adevĕrŭ carĭ te facŭ sĕ rĕmâi uimitŭ. Price a lăsatŭ prin testamentŭ, că după mórte elŭ sĕ nu fiă arsŭ într'unŭ cuptorŭ, ci pe unŭ rugŭ ast-felŭ ca flăcările sĕ se înalţe libere spre cerŭ. Conformŭ termenilorŭ chiar ai testamentului sĕu, unŭ rugŭ, compusŭ din lemne şi cărbunĭ de pămêntŭ a fostŭ înălţatŭ pe câmpia de la Caerlon, corpulŭ îmbrăcatŭ a fostŭ aşedatŭ susŭ pe rugŭ şi înaintea unui publicŭ numerosŭ, femeia şi copii lui Price au datŭ focŭ lemnelorŭ şi cărbunilorŭ. „Dorescŭ," adăoga testamentulŭ lui William Price, „ca sĕ nu se încerce nimenĭ ca sĕ'mĭ culégă cenuşa, dér ca ea sĕ se lase sĕ ajute érba sĕ créscă şi florile câmpului sĕ se desvólte"! Şi în tocmai aşa s'a făcutŭ cu cenuşa lui William Price.

Solubilitatea sticlei în apă. D. Kohlvansch, profesorŭ la facultatea din Stokolm, a demonstratŭ într'o lucrare a sa, că sticla este solubilă în apă. La temperatura de 18° o mică cantitate din interiorulŭ unei sticle, în care se află apă, se disolvă ca zachărulŭ. Cantitatea este omeopatică în primile dile şi aprópe înfinitezimală după dilele d'intâiŭ. Într'adevĕrŭ în dilele d'intâiŭ, se disolvă dintr'o sticlă a 6-a dintr'o mie parte dintr'unŭ miligramŭ de fiă-care centimetru cubicŭ de apă şi de fiă care centimetru pătratŭ de suprafaţă; după câte-va dile se va disolva numai $^1/_{15000}$. Asta numai în casulŭ când sticla este bună, decă ea este rea cantitatea disolvată este de 10 orĭ mai mare. Sticlele cu basă de potasă suntŭ mai solubile de câtŭ acelea obţinute cu soda, dér şi o cantitate de silice augmentéză solubilitatea sticlei.

Calităţile unei cafele bune. Sĕ fie preparată de mocă curată, veritabilă şi clară ca sórele, négră ca dracu, ferbinte ca iadulŭ şi dulce ca amorulŭ.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ**

Cursulu pieței Brașovă

din 2 Februarie st. n 1893

Bancnote românesci	Cump.	9.50	Vênd.	9 53
Argintŭ românescŭ	„	9 45	„	9.48
Napoleon-d'orĭ	„	9.55	„	9.60
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Seris. fonc. „Albina“ 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperiali	„	—.—	„	
Galbinĭ	„	5 58	„	5 63
Ruble rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane		58.80	„	59 10

Discontulŭ 6—8% pe anŭ

Cursulŭ la bursa din Viena

din 1 Februarie st. n 1893.

Renta de aurŭ 4%	114.70
Renta de hârtiă 5%	102 06
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.75
dto argintŭ	102.75
Amortisarea datoriei căilorŭ feratede ostŭ ungare [prima emisune-	120 25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	
Bonurĭ rurale-ungare	96 35
Bonurĭ croato-slavone	—.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	97 50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	149.50
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	142.25
Renta de argintŭ austriacă	98 80
Renta de hârtiă austriacă	98.30
Renta de aurŭ austriacă	116.55
Losurĭ din 1860	148.—
Acțiunile băncei austro-ungare	1000.—
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	371.50
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	323 —
Galbenĭ împĕrătescĭ	5 66
Napoleon-d'orĭ	9 62
Mărcĭ 100 împ. germane	59 20
Londra 10 Livres sterlinge	120.85

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ mixtŭ: 4 óre 20 min. diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 18 min. după am
Trenulŭ de persóne: 7 óre 23 min. séra.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ accel.: 5 óre 15 minute dimin.
Trenulŭ mixtŭ: 11 óre înainte de amédĭ
Trenulŭ accel.: 2 óre 19 min. după am

3. Dela Brașovŭ la Zĕrnescĭ:

Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 5 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 13 min. după am.

Dela Brașovŭ la Ch.-Oșorheiu.

Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 20 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 50 minute a. m.
Trenulŭ mixtŭ: 3 óre 10 min. după am.

Sosirea trenurilorŭ în Brașovŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne: 8 óre diminéța.
Trenulŭ accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 10 óre 5 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 58 minute séra.
Trenulŭ accel.: 10 óre 17 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 6 óre 2 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 1 óră 14 min. după am.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașovŭ.

Trenulŭ mixtŭ: 8 óre 25 min. diminéța.
Trenulŭ mixtŭ: 5 óre 32 min. după am.
Trenulŭ mixtŭ: 9 óre 25 min. séra.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria **Nicolae Ciurcu**, și în tutungeria **I. Gross.**

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe șése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe șése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe șése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 franci.
Pe șése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREȘIANU.